

Dosar nr. 2rci-42/18

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție**

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Valeriu Doagă
Ion Druță
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Cernauțan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru,

în cauza civilă la cererile de intentare a procesului de insolvență față de „Scana“ SA depuse de Zinciuc Maria, prin intermediul avocatului Bargan Iurie, și de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca“ SA,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, prin care s-a respins contestația depusă de Cernauțan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, în partea neadmiterii spre validare a creanței sale în sumă de 43 743, 73 Euro, și s-a radiat creanța dată din tabelul definitiv al creanțelor, unde a fost trecută cu titlu provizoriu,

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 (f.d. 1-6), s-au admis cererile introductive față de „Scana“ SA depuse de Zinciuc Maria, prin intermediul avocatului Bargan Iurie, și de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca“ SA; s-a constatat insolvențabilitatea „Scana“ SA și s-a intentat procedura de insolvență a întreprinderii; s-a ridicat dreptul lui Culcițchi Anatolie de administrare a „Scana“ SA și s-a desemnat Chicu Dumitru în funcția de administrator al insolvențabilității, cu transmiterea către acesta a dreptului debitorului de a administra și de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare; s-a împuternicit administratorul insolvențabilității să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile „Scana“ SA; s-a stabilit termenul-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor pentru data de 25 noiembrie 2016; s-a făcut un apel special adresat creditorilor garanți de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință; s-a obligat administratorul

insolvabilității să verifice creanțele, să întocmească și să comunice instanței de insolvabilitate tabelul lor definitiv până la data de 15 decembrie 2016; și s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 13 ianuarie 2017, ora 10.00.

La 18 noiembrie 2016 Cernaутан Ana a depus, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, o cerere (f.d. 100) prin care a solicitat validarea creanței sale în sumă de 64 305, 7 Euro și includerea acesteia în tabelul definitiv cu titlu de creanță garantată.

În motivarea cererii, avocatul Loghinescu Petru a susținut că la 11 decembrie 2007 Cernaутан Ana a încheiat cu „Scana“ SA contractul investițional nr. 010636 privind construcția imobilului, Cernaутан Ana obligându-se să achite suma de 64 156 Euro (25 662 Euro până la data de 11 ianuarie 2008 și 38 494 Euro până la data de 21 ianuarie 2008), iar „Scana“ SA – să construiască complexul locativ „Buna Vestire“ pe str. XXXXX, mun. XXXXX, și, timp de 30 de zile calendaristice după darea în exploatare conform hotărârii Comisiei de Stat a apartamentului nr. XXXXX din complex, cu suprafața totală de 94, 7 m², și achitarea integrală a prețului apartamentului, să-l transmită în proprietatea Anei Cernaутан.

A invocat că la 09 ianuarie 2008 „Vis Urban“ SRL a încheiat cu „Scana“ SA contractul investițional nr. 010636 privind construcția imobilului, „Vis Urban“ SRL obligându-se să achite suma de 64 156 Euro până la data de 15 februarie 2008, iar „Scana“ SA – să construiască complexul locativ „Buna Vestire“ pe str. XXXXX, mun. XXXXX, și, timp de 30 de zile calendaristice după darea în exploatare conform hotărârii Comisiei de Stat a apartamentului nr. XXXXX din complex, cu suprafața totală de 94, 7 m², și achitarea integrală a prețului apartamentului, să-l transmită în proprietatea „Vis Urban“ SRL.

A notat că la 14 ianuarie 2008 Cernaутан Ana a încheiat cu „Vis Urban“ SRL contractul investițional nr. 010636 privind construcția imobilului, Cernaутан Ana obligându-se să achite suma de 64 456 Euro până la data de 31 ianuarie 2008, iar „Vis Urban“ SRL – să construiască complexul locativ „Buna Vestire“ pe str. XXXXX, mun. XXXXX, și, timp de 30 de zile calendaristice după darea în exploatare conform hotărârii Comisiei de Stat a apartamentului nr. XXXXX din complex, cu suprafața totală de 94, 7 m², și achitarea integrală a prețului apartamentului, să-l transmită în proprietatea Anei Cernaутан.

A precizat că potrivit pct. 2.1 lit. g) din contractele date, darea în exploatare către Comisia de Stat a complexului locativ „Buna Vestire“ era preconizată nu mai târziu de data de 20 octombrie 2008, iar obiect al tuturor celor trei contracte îl constituie același bun imobil (apartamentul nr. XXXXX din complexul „Buna Vestire“, cu suprafața totală de 94, 7 m²), beneficiar final fiind Cernaутан Ana.

A arătat că Cernaутан Ana a achitat integral prețul apartamentului, dar „Scana“ SA nu și-a executat obligația corelativă de a-l da în exploatare și a transmite dreptul de proprietate asupra acestuia către Cernaутан Ana.

În tabelul definitiv (f.d. 17-30) administratorul insolvabilității a inclus creanța Anei Cernaутан în sumă de 64 305, 7 Euro, echivalentul sumei de 1 404 616, 54 lei la data deschiderii procedurii, cu titlu de creanță garantată, fără a

o admite.

La 28 decembrie 2017 Cernaуќan Ana a depus, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, o contestaќie (f.d. 104) prin care a solicitat validarea creanќei sale ъn sumќa de 64 305, 7 Euro ѕi includerea acesteia ъn tabelul definitiv cu titlu de creanќa garantatќ.

Suplimentar faќa de cele expuse ъn cererea de validare a creanќei, avocatul Loghinescu Petru a menќionat cќ administratorul insolabilitќii nu a verificat raporturile juridice ѕi contabile ъntre „Scana“ SA ѕi „Vis Urban“ SRL, ъn special achitќrile reciproce.

A fќcut trimitere la ordinul de platќ nr. 1 119 din 16 februarie 2008, care atestќ cќ „Vis Urban“ SRL a achitat ъn beneficiul „Scana“ SA, ъn baza contractului investiќional nr. 010636 din 09 ianuarie 2008, suma de 720 000 lei, echivalentul sumei de 43 743, 73 Euro.

Pe parcursul examinќrii contestaќiei, avocatul Loghinescu Petru a prezentat contractul de cesiune a creanќelor nr. 01/09 din 07 septembrie 2017, ъncheiat ъntre „Vis Urban“ SRL ъn planul procedurii de restructurare ѕi Cernaуќan Ana, ѕi a redus cuantumul creanќei garantate ъnaintate spre validare pќnќ la suma de 43 743, 73 Euro (f.d. 124-126).

Prin ъncheierea Curќii de Apel Chiѕinќu din 29 noiembrie 2017 (f.d. 128-123), s-a respins contestaќia depusќ de Cernaуќan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, ъn partea neadmiterii spre validare a creanќei sale ъn sumќa de 43 743, 73 Euro, ѕi s-a radiat creanќa datќ din tabelul definitiv al creanќelor, unde a fost trecutќ cu titlu provizoriu.

La 07 decembrie 2017 Cernaуќan Ana a depus, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, o cerere de recurs ъmpotriva ъncheierii Curќii de Apel Chiѕinќu din 29 noiembrie 2017 (f.d. 134-135), solicitќnd casarea acesteia ѕi emiterea unei decizii prin care sќ fie validatќ creanќa sa ъn sumќa de 64 305, 7 Euro ѕi inclusќ ъn tabelul definitiv cu titlu de creanќa garantatќ.

Њn esenќa, aceastќ cerere de recurs nu abordeazќ chestiuni referitoare la legalitatea ѕi temeinicia ъncheierii contestate, ci reitereazќ argumentele aduse prin cererea de validare a creanќei din 18 noiembrie 2016 ѕi contestaќia din 28 decembrie 2016, or la 07 decembrie 2017 „Aqua Lider“ SRL nu dispunea de ъncheierea integralќ.

La 19 decembrie 2017 Cernaуќan Ana a depus, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, o cerere de recurs ъmpotriva ъncheierii Curќii de Apel Chiѕinќu din 29 noiembrie 2017 (f.d. 136-140), solicitќnd casarea acesteia ѕi emiterea unei decizii prin care sќ fie validatќ creanќa sa ъn sumќa de 64 305, 7 Euro, cu includerea acesteia ъn tabelul definitiv cu titlu de creanќa garantatќ.

Њn motivarea recursului, avocatul Loghinescu Petru a susќinut cќ instanќa de insolabilitate nu a constatat toate circumstanќele de fapt ale cauzei, precum ѕi a aplicat ѕi a interpretat eronat norme de drept material.

A invocat cќ instanќa de insolabilitate nu a ќinut cont cќ ъn Registrul bunurilor imobile este ъnscrisќ grevarea asupra apartamentului nr. 36 de pe str. P. Rareѕ nr. 55, mun. Chiѕinќu, cu suprafaќa totalќ de 94, 7 m², ъn calitate de bun

viitor, iar drept beneficiar al grevării figurează Cernauțan Ana, în baza contractelor investiționale nr. 010636 din 09 ianuarie 2008 și din 14 ianuarie 2008.

A afirmat că instanța de insolvență nu s-a expus în privința drepturilor Anei Cernauțan ce decurg, în conformitate cu art. 508 Cod civil, din înscrierea acestor contracte investiționale în Registrul bunurilor imobile.

În același context, a notat că, luând în considerare art. 50 alin. (2) lit. c) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, este greșită constatarea instanței de insolvență privind faptul că, creanța Anei Cernauțan nu poate fi validată.

A declarat că instanța de insolvență a interpretat în mod eronat efectele juridice ale contractelor investiționale nr. 010636 din 11 decembrie 2007, din 09 ianuarie 2008 și din 14 ianuarie 2008, în special faptul că, la data încheierii contractului nr. 010636 din 09 ianuarie 2008, nu a fost reziliat contractul nr. 010636 din 11 decembrie 2007, prin care „Scana“ SA s-a obligat să construiască apartamentul vizat și să-l transmită în proprietatea Anei Cernauțan.

Din această perspectivă, a remarcat că subzistă obligația „Scana“ SA în proces de insolvență față de Cernauțan Ana, consemnată și în răspunsurile administratorului insolvenței „Vis Urban“ SRL în planul procedurii de restructurare din 28 decembrie 2016 și din 12 aprilie 2017.

A evidențiat că este nepotrivită și constatarea instanței de insolvență privind dreptul „Vis Urban“ SRL în planul procedurii de restructurare de a înainta față de „Scana“ SA în proces de insolvență o cerere de validare a creanței, care constă într-o prestație a cărei beneficiar este Cernauțan Ana, or aceasta nu poate obliga „Vis Urban“ SRL în planul procedurii de restructurare de a depune o astfel de cerere.

A reliefat că administratorul insolvenței nu a verificat raporturile juridice și contabile între „Scana“ SA și „Vis Urban“ SRL, în special achitățile reciproce, făcând trimitere la ordinul de plată nr. 1 119 din 16 februarie 2008, care atestă că „Vis Urban“ SRL a achitat în beneficiul „Scana“ SA, în baza contractului investițional nr. 010636 din 09 ianuarie 2008, suma de 720 000 lei, echivalentul sumei de 43 743, 73 Euro, și la extrasul de la contul 224 al „Scana“ SA, ce confirmă datoria acesteia față de „Vis Urban“ SRL în sumă de 1 020 994 lei, formată încă la 01 iunie 2008 în baza unui contract de colaborare.

A indicat că instanța de insolvență nu a luat în considerare nici faptul că deși „Vis Urban“ SRL a achitat pentru apartamentul vizat doar suma de 43 743, 73 Euro, „Scana“ SA nu a formulat nicio pretenție în scopul achitării prețului restant.

A arătat că, contractul de cesiune a creanțelor nr. 01/09 din 07 septembrie 2017, încheiat între „Vis Urban“ SRL în planul procedurii de restructurare și Cernauțan Ana, fiind autorizat prin hotărârea Comitetului creditorilor al „Vis Urban“ SRL în planul procedurii de restructurare, denotă cu certitudine că această companie nu pretinde la drepturile născute din contractul investițional nr. 010636 din 09 ianuarie 2008, or acestea au fost transmise Anei Cernauțan încă la 14 ianuarie 2008, care a achitat integral prețul apartamentului în beneficiul „Vis Urban“ SRL.

În final, a semnalat că prin neoferirea răspunsurilor la toate argumentele

invocate, instanța de insolvență a adus atingere dreptului părților la un proces echitabil.

La 30 ianuarie 2018 Popaz Vera, în calitate de locțiitor al administratorului insolvenței „Scana“ SA, Chicu Dumitru, a depus o referință (f.d. 147-148) prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea încheierii atacate.

Examinând recursul declarat de Cernașan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017 și studiind materialele dosarului în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să admită recursul, să caseze integral încheierea și să restituie cauza spre rejudecare în instanța de insolvență, din următoarele raționamente.

Potrivit art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Cu referire la încadrarea Anei Cernașan în termenul de declarare a recursului, Colegiul relevă următoarele.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

La 29 noiembrie 2017 instanța de insolvență a pronunțat doar dispozitivul încheierii contestate, și nu încheierea integrală, de care recurentul a luat cunoștință la o dată ce nu poate fi stabilită cu precizie.

În aceste împrejurări, Colegiul ia în considerare condițiile de eficiență a parcurgerii unei căi de atac în procesul civil și conchide că Cernașan Ana, depunând, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, cererea de recurs preliminară la 07 decembrie 2017 și suplimentul la recurs la 19 decembrie 2017, a respectat rigorile art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

În continuare, verificând, în limitele invocate în recurs și pe baza referinței depuse, legalitatea încheierii atacate, precum și ținând cont de art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă, Colegiul constată următoarele temeiuri de admitere a recursului.

Conform art. 1 alin. (4) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În principal, controlul judiciar exercitat în procedura de insolvență pe calea recursului în Secțiunea 1 reprezintă o modalitate prin care instanța de recurs verifică legalitatea încheierilor pronunțate de instanța de insolvență prin prisma respectării normelor de drept procedural.

Totodată, luând în considerare că potrivit art. 141 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art. 19, iar contestația împotriva creanțelor neadmise sau admise parțial de

lichidator în tabelul definitiv al creanțelor reprezintă o modalitate de apărare judiciară, este inadmisibil ca, contestatarul să nu poată beneficia de dreptul la examinare în ordine de recurs a criticilor sale privind încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanța de insolvență.

Art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 433 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Conform art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă stipulează că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Colegiul reține că potrivit art. 140 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sunt îndreptățiți la satisfacerea priorității a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

Art. 50 alin. (2) lit. c) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 statuează că Prevederea alin. (1) se aplică și creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

Colegiul evidențiază că instanța de insolvență a admis posibilitatea existenței creanței garantate a Anei Cernașan față de „Scana“ SA în proces de insolvență, născută din contractul nr. 010636 din 11 decembrie 2007 (f.d. 166-168), cu condiția ca Cernașan Ana să-și fi executat obligația de achitare în beneficiul „Scana“ SA a prețului respectivului contract investițional.

Din aceeași optică, instanța de insolvență a indicat că, contractul nr. 010636 din 09 ianuarie 2008 (f.d. 163-165), încheiat între „Scana“ SA și „Vis Urban“ SRL, și contractul nr. 010636 din 14 ianuarie 2008 (f.d. 160-162), încheiat între „Vis Urban“ SRL și Cernașan Ana, nu au generat careva obligații ale „Scana“ SA față de Cernașan Ana.

Conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multispectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 144 alin. (4) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență admite contestația printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată.

Constatarea litigiului de drept la examinarea contestației va avea loc în cazul în care pentru confirmarea creanței creditorului instanța urmează să dea apreciere valabilității și temeiniciei probelor, să stabilească mărimea creanței prin contrapunerea unui cumul de probe, să aprecieze pretențiile contradictorii între debitor și creditor sau să examineze alte circumstanțe ce nu țin de competența instanței de insolvență.

Colegiul subliniază că pe parcursul examinării contestației, avocatul Loghinescu Petru a invocat extrasul de la contul 224 al „Scana“ SA (f.d. 143), ce confirmă datoria acesteia față de „Vis Urban“ SRL în sumă de 1 020 994 lei, formată încă la 01 iunie 2008 în baza unui contract de colaborare, iar instanța de insolvență a omis să dea o apreciere circumstanței date.

În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, conceptul de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârea sa să fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse (hotărârea Helle contra Finlandei din 19 decembrie 1997).

Colegiul consideră că motivarea instanței de insolvență este lipsită de putere de convingere, fiindcă existența unui contract de colaborare dintre „Scana“ SA și „Vis Urban“ SRL și a unor achitări reciproce între aceste companii, care nu au fost scoase în evidență de către instanța de insolvență, ar putea ridica problema validității concomitente a contractelor investiționale nr. 010636 din 11 decembrie 2007, din 09 ianuarie 2008 și din 14 ianuarie 2008, adică problema unui litigiu de drept.

Or, înainte de toate se impune lămurirea dacă aceste trei contracte nu se

exclud reciproc și, subsecvent, dacă unul sau două dintre acestea sunt lovite de nulitate, iar soluționarea acestor chestiuni se află în afara ariei de competență a instanței de insolvență.

În astfel de condiții, există temei pentru rejudecarea cauzei de către instanța de insolvență, or eroarea judiciară nominalizată nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Rejudecând speța, instanța de insolvență urmează să se expună asupra tuturor motivelor invocate de contestatar și, după caz, asupra existenței unui litigiu de drept la soluționarea contestației.

Sintetizând cele expuse, Colegiul va admite recursul declarat de Cernașan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru, va casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017 și va trimite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Conform art. 427 lit. b) și 428 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Cernașan Ana, prin intermediul avocatului Loghinescu Petru.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017 în cauza civilă la cererile de intentare a procesului de insolvență față de „Scana“ SA depuse de Zinciuc Maria, prin intermediul avocatului Bargan Iurie, și de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca“ SA, și se trimite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Valeriu Doagă

Judecători

Ion Druță

Luiza Gafton